

1560 TARİHİNDE ANADOLU'DA YİYECEK MADDELERİ
FİYATLARINI GÖSTEREN
BİR İRAN ELÇİLİK HEY'ETİ MASRAF DEFTERİ

Şerafettin TURAN

Yerli ve yabancı birçok müşahidin nakl ettikleri gibi, Osmanlı Pâdişâhları nezdine gönderilen elçiler, imparatorluk başkentinde parlak birer merasimle karşılanmakta idiler. Elçilerin Divân-i Hümayûn'a gelişleri, sadrâzam veya vezirlerle görüşmeleri ve pâdişâh tarafından kabul edilmeleri sırasında yapılacak merasim ve uygulanacak protokol kaideleri, en ince teferruatına kadar tesbit edilmiş olup, teşrifat kanun-nâmelerine bunun için özel fasıllar konulmuştu¹. Elçilere karşı yapılan bu merasimler, esas itibariyle İmparatorluğun kudretini ve zenginliğini belirtecek bir karakter taşıyor, bununla beraber, elçinin temsil ettiği devlet ile mevcut münasebetlerin mâhiyetine göre bazı ufak farklar da gösteriyordu. Meselâ daha Fâtih Mehmed zamanında verilen ahid-nâme gereğince Osmanlı başkentinde daimî bir elçi bulundurmak hakkını elde etmiş ilk devlet olan *Venedik* baylo'ları diğer Avrupa devletleri elçilerine nazaran çok daha tantanalı bir merasimle istikbal edildikleri gibi, doğu İslâm hükümdarlarından ve bu arada büyük komşu fakat aynı zamanda rakib devlet olan İran'dan gelen elçilere karşı da farklı bir merasim tatbik edilmekte idi. İran Şahlarının elçileri Çavuş-başı başkanlığındaki bir hey'et tarafından daha *Üsküdar* dışında istikbal edilerek elçi ve maiyyeti *Üsküdar'da* hazırlanmış olan bir konağa indirilir, sonra merasimle buradan alınıp bir kadırga ile *İstanbul* yakasına geçirilir ve ikametlerine tahsis edilen konağa misafir edilirlerdi.

Diğer taraftan, daimî elçilerin Türk topraklarına ayak basışlarından *İstanbul'a* gelinceye kadar yol masrafları devlet tarafından ödenirdi. Cülus tebriki, nâme tevdi, barış veya ticaret müzakereleri gibi geçici bir vazife ile gelen fevkalâde elçiler ise, Osmanlı sınırlarından içeriye girdikleri andan başlayarak Türk topraklarını terk ettikleri zamana kadar devletin misafiri olarak kabul edilir, bu yüzden onların ve maiyyetindekilerin yalnız yol masrafları değil, *İstanbul'da* kaldıkları sürece zarurî masrafları da Osmanlı hazinesince karşılanırdı. Yol masrafları için, elçiyi alıp başkente getirmeğe memur edilen mihmandarlara yeteri ka-

¹ Meselâ bk. Abdurrahman Paşa, *Kanun-nâme, Milli Tettebbular*, III (1331), s. 513 vd; krş. Ricaut, *Histoire de l'etat present de l'Empire Ottoman*, Paris, 1671, s. 210 vdd.; D'Ohsson, *Tableau general de l'Empire Ottoman*, VII, 487-514; t. **Hakkı** Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, s. 273-317.

dar para avans olarak verilir ve yiyecek, hayvan yemi, kira bedeli, tenvirat gideri, hamam ücreti vb. gibi zarurî masraflar bu mihamardarlar tarafından yapılır ve onların tanzim ettikleri masraf defterlerine göre Defterdarlıkça avansın mahsubu görülürdü.

Burada yayınladığımız defter, muvakkat bir vazife ile gelen yâni fevkalâde bir *İran* elçilik heyetine yapılan yol masraflarını ihtiva etmektedir. İstanbul Başbakanlık Arşivi'ndeki Tapu Defterleri arasında 426 No. ile kayd edilmiş bulunan bu defter, küçük ebatta 16 varaktan müteşekkildir. Hangi yıla veya hangi elçiye âit olduğunu gösteren bir kayıt bulunmamakla beraber, baş tarafını teşkil eden "Şâh canibinden Âsîtâne-i sa' âdete ve şehzâde-i civân-baht Sultân Selim tâle bekahu hazretleri canibine irsal olunan elçilere mahrûse-i *Erzurum'da* vâkı, olan harc bunlardır" ibaresinden, İran Şahı tarafından Pâdişâha ve şehzade Selim'e gönderilen elçilerin yol masraflarına âit bulunduğu anlaşılmaktadır. Her ne kadar defterin son sayfasının sol tarafına, M. Cevdet tarafından kurşun kalemle, "Sultan Süleyman devrinde *İstanbul'a* ve *Trabzon'a* şehzade Sultan Selih'e gönderilen *İran* elçisinin tarafımızdan verilen masraflarına dâir yevmiye ve menzil defteri" meşruhatı yazılmış ise de, Kanunî Süleyman'ın oğlu Şehzade Selim (II. Selim) hiçbir tarihte *Trabzon'da* bulunmadığından, bu izahattaki *Trabzon* kaydının yanlışlığı meydandadır.

Defterin, İran Şahı Tahmasb tarafından Kanunî Süleyman'a ve Şehzade Selim'e gönderilen elçilerin yol masraflarını muhtevi bulunduğu anlaşıldığına göre, bunun, İran Şahı ile Osmanlı Pâdişâhı ve şehzadesi arasında münasebetlerin çok şıkılaştığı bir devreye âit olması gerekir. Bu da olsa olsa, Şehzade Bayezid'in *İran'a* ilticasından sonra, onun teslim veya katl edilmesi için, bir taraftan Kanuni'nin diğer taraftan da Şehzade Selim'in Şah Tahmasb ile çok sıkı bir muhabereye giriştikleri ve karşılıklı olarak biribiri arkasına elçilerin gönderildiği 1559-1562 yılları arasındaki devre olmalıdır. Zira Bayezid vak'asından evvel Tahmasb'ın, Pâdişâh'la beraber Şehzade Selim'e de ayrı bir elçi göndermesi bahis konusu olmayıp, kaynaklarımızda buna dâir herhangi bir kayıt ta yoktur. Defterde tarihlemeye yarıyabilecek biricik işaret, Vr. 3^a daki "Şehr-i CemâziülevvePin beşinci Cum'a günü *Erzurum'dan* çıkılub *Salasor* nâm karyeye konuldu" kayıdır. Milâdî 1559-1562 yıllarına tekabül eden H. 967-969 senelerinin Cum'aya rastlayan 5 Cemâziülevvel'i ise, 967 yılına aittir. Gerçekten 5 Cemâziülevvel 967, Cum'a gününe rastlamakta ve bu da Milâdî 2 Şubat 1560 tarihini karşılımaktadır. Şu halde, *Erzurum'dan* hareket tarihi olan 5 CA 967 = 2 Şubat 1560 dan evvel bu şehre bir İran elçilik hey'etinin geldiği tesbit edilebilirse, defterin o yıla âit bulunduğu isbatlanmış olur.

Şehzade Bayezid'in *İran'a* sığındığı anlaşıldıktan sonra, Kanunî Süleyman ile Selim, Ardahan Sancakbeyi Sinan Bey ve Turak Ağa ile Şah Tahmasb'a birer mektup yollayarak âsî şehzadenin teslimini istemişlerdi. Bunun üzerine Tahmasb, Ali Ağa adındaki elçisini Kanuni'ye, Seyfüddin İrişdi Ağa'yı da *Konya'da* bulunan Şehzade Selim'e göndererek Bayezid'in affını dilemeğe karar vermişti. Şah'ın mektuplarını da hâmil bulunan Ali ve Seyfüddin İrişdi Ağalar *Kazvin'den* hareketle, 967 Rebiülâhbirinde, yâni 1560

yılı başlarında *Erzurum'a* varmışlardı. Ancak, bu İran elçilik hey'eti 300-400 kişilik büyük bir grup teşkil ettiği için Erzurum Beğlerbeği Mustafa Paşa durumu *İstanbul'a* arz etmiş ve 24 Rebiülâhir 967 = 23 Ocak 1560 da kendisine, hey'etin bir kısmının *Erzurum'da* alıkonularak elçilerin ve maiyyetinin yola çıkarılması emr edilmişti¹. Bu emrin *İstanbul'dan Erzurum'a* bir haftadan önce varamıyacağı nazarı itibare olırsa, Mustafa Paşa'nın bu yoldaki hükmü ancak Ocak ayı sonlarında tebellüğ ettiği ve elçileri 5 Cemâziülevvel'e tekabül ederi 2 Şubat'ta yola çıkardığı neticesine varmak kolaylaşır. Şu halde, bahis konusu defterimiz, 967 = 1560 tarihli olup, İran Şahı Tahmasb'ın Kanuni Süleyman nezdine gönderdiği elçisi Ali Ağa ve Şehzade Selim'e yolladığı Seyfüddin İrişdi Ağa'nın yol masraflarına aittir.

Ancak, *Erzurum'da* yol hazırlığı yapıp gerekli yiyecek maddeleri ve elçilerle rniyyetlerindeki verilecek hıl'atlar, elbiselikler müştereken satın alındıktan sonra, Kanuni'ye ve Selim'e gidecek olan elçiler ayrı ayrı yolları takip edecekleri için bunlar birbirinden ayrılmış ve *Konya'ya* doğru hareket eden Seyfüddin İrişdi Ağa'nın yol harçlığı için 15.000 akçe verilerek, ilk konaktan itibaren defter, *İstanbul'a* gelen Ali Ağa başkanlığındaki elçilik heyetinin masraflarına tahsis edilmiştir. Yâni, sadece *Erzurum'da* yapılan masraf müşterek olup, oradan *İstanbul'a* kadar yol boyunca harcanan para ve satın alınan maddeler Ali Ağa heyetine âit bulunmaktadır.

Yanında *Kazvin'den* dönen Ardahan Sancanbeyi Sinan Bey olduğu halde² 2 Şubat 1560 (5 Cemâziülevvel 967) da *Erzurum'dan* hareket eden Ali Ağa ve maiyyetinden müteşekkil İran elçilik hey'etinin şu yolu takip ettiği görülmektedir :

<i>Erzurum</i>		<i>Zekedi</i>
<i>Salasor (Salaso)</i>		<i>Sepetlu</i>
<i>Zivans</i>		<i>Lâdik</i>
<i>Ketenos (Kotanis)</i>		<i>Merzifon</i>
<i>Masdar (Mastara)</i>		<i>Hacı</i>
<i>Bayburt</i>		<i>Osmancık</i>
<i>Septoros</i>		<i>Hacı-Hamza</i>
<i>Viranşehir</i>		<i>Tosya</i>
<i>Morukom</i>		<i>Koç-Hisar</i>
<i>Keradam (Kerdam)</i>		<i>Karacalar</i>
<i>Şiran-ı</i>	<i>Kebir</i>	<i>Bayındır</i>
<i>Karabörk</i>		<i>Gerede</i>
<i>Karahisar-ı</i>	<i>Şarki</i>	<i>Bolu</i>
<i>Güdeli</i>		<i>Dibek</i>
<i>Muşaz</i>		<i>Göynük</i>
<i>Mudasun</i>		<i>Taraklı</i>
<i>Ağca-Kıla</i>		<i>Geyve</i>
<i>Fath</i>		<i>Üsküdar.</i>
<i>İpsimara</i>		

1 Tafsilât için bk. Şerafettin Turan, *Kanuni'nin oğlu Şehzade Bayezid Vak'ası*, Ankara, 1961, s. 137 vd. Tahmasb'ın Kanuni'ye gönderdiği mektubun metni: A. Feridun, *Münse'âtü's-Selâtin*, II, 26 vd.; Selim'e mektubu: *ayn. esr.* 36 vd.

2 Ş. Turan, *ayn. esr.* s. 138.

Böylece elçilik heyeti *Erzurum'dan* sonra 35 menzilde konaklamış, bunların-dördünde de (*Ketenos, Bayburt, Karahisar-ı Şarki* ve *Musaz*) çeşitli sebeplerle birer gün kalmış ve 39 günde *Geyve'ye* varmıştır. Oraya bir Pazartesi günü geldiği kayd edildiğine göre, bu, 13 Cemâziülâhir 967'ye, yâni 11 Mart 1560 tarihine rastlayan Pazartesi günü olacaktır. *Geyve-Üsküdar* arasının da bir günde alındığı düşünülecek olursa, *Erzurum-Üsküdar* yolcuğu 40 gün sürmüş demektir.

Defter, İran elçisi, onun maiyyetindekiler ve hey'ete refakat eden mihmandar ve muhafızlar için her konakta ne gibi yiyecek, hayvan yemi ve zarurî ihtiyaç maddeleri satın alındığını, bunların miktarlarını, birim fiyatlarını ve harcanan paranın tutarını ihtiva etmektedir. Sonundaki genel yekûna göre, bu hey'etin *Erzurum'da*!). *Geyve'ye* varışına kadar "154.995" akçe sarf edildiği anlaşılmaktadır. Bununla beraber, günlük harcamaların tutarları ile bu genel yekûn arasında "934" akçelik bir fark bulunduğu göze çarpmaktadır. Bu da günlük hesaplarda bazı yanlışlıklar yapılmış olmasından, meselâ her biri 32 akçeden satın alınan "14" koyun bedelinin "448" akçe olarak kayd edilmesi gerekirken, 10 akçe noksaniyle 438 diye gösterilmesinden ileri gelmektedir. Bu ve buna benzer bazı hesap hataları yüzünden, 39 günlük sarfiyatın toplamı ancak "154.061" akçeyi bulmaktadır ki, mahsup "154.995" akçe üzerinden yapıldığına göre hakiki masrafın bu miktarı bulduğunu kabul etmek daha doğru olur.

Yukarıda belirtmeğe çalıştığımız gibi, *Erzurum'da* harcanan para, yalnız *İstanbul'a* gelen Ali Ağa hey'eti için değil, kısmen de *Konya'ya*, Şehzade Selim'in nezdine giden Seyfüddin İrişdi Ağa hey'eti için yapılmıştır. Sarfiyatın muhtelif maddelere dağılışı ise şöyledir:

Nev'i	Sarf olunan Para (Akçe olarak)
Ekmek (Nân)	3.826
Un (Dakik)	315
Pirinç	5.026
Yağ	7.902
Susam yağı (Şir-ravgan)	65
Bal (Asel)	3.725
Şeker (Sükker)	1.850
Nohut	62
Tuz (Nemek)	18
Soğan	60
Kuru üzüm (Meviz) :	
Siyah	120
Kırmızı	96
Elma	36
Badem	220
İncir	36
Kayısı	200

Zerdali	44
Koyun (Ganem)	14.079
Kuzu	750
Keçi	90
Tavuk	2.713
Kaz	420
Arpa	24.290
Ot	750
Saman	750
Odun	500
Balmumu	614
Çırak yağı	221
Safran, tarçın, baharat vs.	410
Hıl'at ve elbiselik	60.900
At	6.000
Deve	2.000
Hamam ücreti	336
Müteferrik	637
Konya'ya giden elçi için avans	15.000
	<hr/>
Yekûn	154.061
Hesap farkı	934
	<hr/>
	154.995

Bedeli ödenerek satın alınan zahire, yem vs. dışında, bazı menzillerde başlıca ihtiyaç maddelerinin mahallî Beğlerbeği veya Sancakbeğleri tarafından temin edildiği, dolayısıyla bunlar için herhangi bir meblağ ödenmediği de görülmektedir. Meselâ *Fatlı*, *İpsimara*, *Zekedi* ve *Sepetlü* köylerinde, ekmek, pirinç, yağ, bal, koyun, tavuk ve arpa'nın, Sivas Beğlerbeği tarafından; *Osmancık* ve *Hacı-Hamza*'da ekmek, koyun, tavuk ve arpa'nın Çorum Sancakbeği tarafından, nihayet *Bolu*'da gerekli ekmek, pirinç, yağ, bal, koyun, tavuk, arpa, şeker ve balmununun Bolu Sancakbeği tarafından verildiği anlaşılmaktadır. Böylece bu 7 menzilde parasız olarak sağlanan yiyecek ve yem miktarı hayli bir yekûn tutmaktadır. Şöyle ki:

Nev'i	Miktarı
Ekmek	840 çift
Pirinç	30 batman
Yağ	25 „
Bal	10 55
Koyun	98 baş (adet)
Tavuk	210 adet
Arpa	350 kile

olup, defterde zikr edilen fiyatların ortalaması ile hesaplandığı takdirde bunların tutarı "10.000" akçeyi bulmakta ve "154.995" akçelik genel yekûn "164.995" akçeye yükselmektedir.

Gerek satın alınmak gerekse mahallî Beğlerbeği veya Sancakbeğleri tarafından temin edilmek suretiyle, elçilik hey'etinin *Erzurum'dan Üsküdar'a* varışına kadar yol boyunca tükettiği yiyecek, yem ve aydınlatma malzemesi miktarları şöyle bir tablo arz etmektedir:

ERZURUM'DAN İSTANBUL'A KADAR SARF OLUNAN
YİYECEK, YEM Vs.

Nev'i	Miktarı	Birimi
Ekmek (Nan)	5.745	çift
Un (Dakik)	10,5	kile
Pirinç	325	batman
Yağ	254	"
Susam yağı (Şir-ravgan)	1	"
Bal (Asel)	135	"
Şeker (Sükker)	74	kelle
Nohut	4,5	batman
Tuz (Nemek)	2	„
Soğan	15	"
Kuru üzüm (Meviz):		
Siyah	12	"
Kırmızı	8	"
Elma	3	"
Badem	5,5	"
İncir	3	"
Kayısı	4	"
Zerdali	2	"
Koyun (Ganem)	702	aded (baş)
Kuzu	50	"
Keçi	6	"
Tavuk	1 .422	"
Kaz	42	"
Arpa	2.412	kile
Ot	50	yük
Saman	50	"
Odun	50	"
Balmumu	114	aded
Çırak yağı	39	vukıyye (okka)

Defterde, her menzilde satın alınan malzemenin mahallî fiyatları ayrı ayrı verildiği için, her hangi bir maddenin güzergâh boyunca fiyatının seyrini takip etmek mümkün olmaktadır. Genellikle bir-iki madde dışında fiyat değişikliklerinin büyük bir nisbet teşkil etmediği, başka bir deyimle fiyatlarda istikrar bulunduğu müşahede edilmektedir. Bilhassa bazı küçük köylerde görülen fiyat yüksekliğinin, satın alınan malzemenin çokluğundan meydana gelmiş olması da mümkündür. Başlıca yiyecek maddelerinin en düşük ve en yüksek fiyatları ile yol boyunca ortalama fiyatları şöyledir:

Nev'i	Birimi	En düşük (Akçe)	En fazla (Akçe)	Ortalama (Akçe)
Ekmek	çift	0,50	1	0,666
Pirinç	batman	10	20	15
Yağ	"	30	40	36
Bal	"	25	36	32
Koyun	aded	15	40	32
Tavuk	"	2	3	2
Arpa	kile	5	20	12
Balmumu	aded	4	7	4-5
Çırakyağı	okka	5	8	5

Nihayet, defterde verilen rakamlara göre *Erzurum'da*!) *Üsküdar'a* kadar 35 menzilde fiyatları ayrı ayrı tesbit etmek te mümkündür. Köyleri bir tarafa bırakarak, konaklanan başlıca kasabalara göre bu fiyat değişikliklerini şöyle bir tabloda takip edebiliriz:

MUHTELİF MERKEZLERE GÖRE FİYATLAR

(Akçe olarak)

Nev'i	Birimi	Erzu- rum	Bayburt.	Ş.Ka- rahisar	Mer- zifon	Tosya	Gere- de	Geyve
Ekmek	çift	0.652	0.76-0.83	0.666	0.633	1	1	1
Un	kile	30	—	-	-	-		
Pirinç	batman	18	20	20	13.5	15	12	10
Yağ	"	30	36-40	36	38	36	36	36
Susam yağı	"	65						
Bal	"	25	36	36	30	32	36	36
Şeker	kelle	25						
Nohut	kile	12.5						
Tuz	batman	2						
Soğan	"	4						
Kuru üzüm: Siyah	"	10						
Kırmızı	"	12						
Elma	"	12						
Badem	"	40						
İncir	"	12						
Kayısı	"	50						
Zerdali	"	22						
Koyun	aded	15	28-31	32	30	30	30	30
Kuzu	"	15						
Tavuk	"	3	2	2	2	2	2	2
Kaz	"	10						
At	"	2.000						
Deve	"	2.000	—	—	—	-	—	—
Arpa	kile	20	12	12	8	7	5	6
Saman	yük	15						
Ot	"	15						
Odun	"	10						
Balmumu	aded	7	4	4	4	5	5	6
Çırac yağı	okka	—	5	5	5	7	5	7.5
Serâser	elbiselik	2.400						
Şah-benek	"	1.500						
Kadife	"	2.000						
Atlas-i firengi	"	800						
Kemhâ-i firengi	"	1.200						
Çuha	zira	120	-					
Kutni	elbiselik	250						
Destâr	aded	120						

İstanbul Başbakanlık Arşivi
Tapu Defterleri, No. 426

Şâh canibinden Âsîtâne-i sa âdete ve şehzâde-i civân-baht Sultan Selim tâle bekahu hazretleri canibine irsal olunan elçilere mahrûse-i Erzurum'da vâki' olan harc bunlardır:

Dakik¹: Onbuçuk kile, otuzar akçeden, üçyüz on beş akçe.

Nân²: İkiyüz otuz çift, yüz elli akçe.

Pirinç: Doksan bir batman, on sekizerden, bin altıyüz seksen akçe³.

Nohud: dört buçuk kile, on ikişer buçuktan, altmış iki akçe.⁴

Nemek⁵: Dokuz batman, ikişer akçeden, on sekiz akçe.

Soğan: On beş batman, dörder akçeden, altmış akçe.

Yağ: Elli dokuz batman, otuzardan, bin yediyüz yetmiş akçe.

Asel⁶: Elli yedi batman, yirmi beşerden bin dörtyüz yirmi beş akçe.

Sükker⁷: Yetmiş dört kelle, yirmi beşerden, bin sekizyüz elli akçe.

Meviz-i siyah⁸: On iki batman, onardan, yüz yirmi akçe.

Meviz-i surh⁹: Sekiz batman, on ikişerden, doksan altı akçe.

Şîr-ravgan¹⁰: Bir batman, altmış beş akçe.

Badem: Beş buçuk batman, kırkardan, ikiyüz yirmi akçe.

(2 a) İncir: Üç batman, on ikişerden, otuz altı akçe.

Kayısı: Dört batman, ellişer akçeden, ikiyüz akçe.

Zerdali: İki batman, yirmi ikişerden, kırk dört akçe.

Za'firân¹¹ ve dârçini¹² ve fulful¹³ ve gayri: Altmış akçe.

Elma: Üç batman, on ikişerden, otuz altı akçe.

Ganem¹⁴: Yüz elli re's, on beşerden, yediyüz elli akçe.¹⁵

Kuzu: Elli re's, on beşerden, yediyüz elli akçe.

Tavuk: İki yüz elli beş cenah, üçerden, yediyüz doksan beş akçe¹⁶.

Kaz: Kırk iki cenah, onardan, dörtyüz yirmi akçe.

1 Un.

2 Ekmek.

3 $91 \times 18 = 1.638$ akçe olması lâzım.

4 $4,5 \times 12,5 = 56,25$ akçe eder. Yekûnun tutması için 5 batman olması gerekir.

5 Tuz.

6 Bal.

7 Şeker.

8 Kara üzüm kurusu.

9 Kırmızı üzüm kurusu.

10 Şırlağan, susam yağı.

11 Safran.

12 Tarçın.

13 Biber (kara veya kırmızı).

14 Koyun.

15 $150 \times 15 = 2.250$ akçe eder. Yekûnun 750 olması için 50 koyun alınmış olması gerekir.

16 $255 \times 3 = 765$ akçe. 795 olması için 265 tavuk olması icap eder.

Balmumu: Kırk dört aded, yedişerden, üçyüz sekiz akçe.

Odun: Elli yük, onardan, bşşyüz akçe.

Alef:

Arpa: Dört yüz on iki kile, yirmişerden, sekiz bin ikiyüz kırk akçe.

Otluk: Elli yük, onbeşer akçeden, yediyüz elli akçe.

Saman: Elli yük, onbeşer akçeden, yediyüz elli akçe.

(2 b) *Be-harchâ-i hıl at ve esb ve üştür ve harc-ı râh:*

Serâser: Dört savb, ikişer bin dörder yüzden, dokuz bin altıyüz akçe.

Şâh-benek: Sekiz savb, bin beşeryüzden, oniki bin akçe.

Sertek: Kırk dört savb, altışar yüzden, yirmi altı bin dört yüz akçe.

Kadife: İki savb, ikişer bin akçeden, dört bin akçe.

Atlas-i firengi: Üç savb, sekizer yüzden iki bin dört yüz akçe.

Kernhâ-i firengi: dört savb, bin ikişeryüzden, dört bin sekiz yüz akçe.

Çuka: Bir donluk, beş zirâ, altıyüz akçe.

Kutni¹⁷: İki savb, ikiyüz ellışerden, beşyüz akçe.

Destar¹⁸: Beş kıt'a, yüzyirmişerden altıyüz akçe.

Esb¹⁹: Üç re's, ikişerbin akçeden, altı bin akçe.

Üştür²⁰: bir re's, iki bin akçe.

Âsîâne-i sa'âdete müteveccih olan elçi için yol harclığı:

Ahmed Kethüdâ'ya teslim olunan sekiz bin akçe.

Şehzâde-i civân-baht Sultan Selim tâle bekabu canibine müteveccih olan elçi için yol harclığı: On beş bin akçe.

(3 a) *Şehr-i cemâziülevver in beşinci cum'a günü Erzurum' dan çıkulub Salasor²¹ nâm karyeye konuldu :*

Nân: İkiyüz kırk çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Çırac yağ: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Dârçini ve fulful ve za'firan ve gayri: On akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dört yüz otuz sekiz akçe²².

Tavuk: Otuz cenah, ikişer akçeden, altmış akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişer akçeden, altıyüz akçe.

Cum'a-ertesi, der-karye-i Zivans, tâbi-i Erzurum:

Nân: İkiyüz kırk çift, yüz yirmi akçe.

17 Atlas taklidi pamuklu ipek kumaş.

18 Sarık (tülband).

19 At.

20 Deve.

21 Bugün Salaso diye anılan, Erzurum merkezine bağlı.

22 14 X 32 = 448 akçe olması gerekir.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

(3 b) Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz birerden, dörtyüz yirmi dört akçe.²³.

Tavuk: Otuz yedi cenah, ikişer akçeden, yetmiş dört akçe.

Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Dârçini ve fulful ve za'firan ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Ahad gün²⁴, Ketenos²⁵ nâm karyeye gelindi:

Nân: Yüz elli çift, yüz on beş akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi akçe.

Tavuk: Otuz beş cenah ikişerden, yetmiş akçe.

Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Za'firan dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

(4 a) Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmü'l-isneyn²⁶ der-karye-i mezbûr oturak şüde:

Nân: Yüz elli çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.²⁷.

Tavuk: Otuz bir cenah, ikişerden, altmış iki akçe.

Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Za'firan, dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Eli kile, on ikişerden, altı yüz akçe.

Tevmü's-selâs²⁸, der-karye-i Masdar²⁹ tâbi"-i kaza-i Bayburd :

Nân: Yüz elli çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

23 14 X 31 = 434 akçe olması icap eder.

24 Pazar günü.

25 *کته نوس* Bugün : *Kotanis*.

26 Pazartesi.

27 14 x 32 = 448 akçe

28 Salı günü.

29 *ماسدار* Bugün *Gümüşhane* merkezine bağlı *Mastara*.

(4 b) Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.³⁰.

Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz, akçe.

Za'firân, dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmi? l-erba' a³¹ der kasaba-i Bayburd:

Nân: Çift: yüz elli, yüz yirmi beş akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, kırkardan, ikiyüz akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, yirmi sekizerden, üçyüz doksan iki akçe.

Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

(5 a) Za'firân, dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmü'l-hamis³² der-kasaba-i Bayburd el-mezbur oturak şüd:

Nân: Yüz elli çift, yüz on altı akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz birerden, dörtyüz yirmi dört akçe.³³

Tavuk: Cenah otuz yedi, ikişerden, yetmiş dört akçe.

Çıracak yağı: Vukıyye bir, beş akçe.

Balmumu: Aded iki, sekiz akçe.

Za'firân ve dârçini ve dâr-i fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Ücret-i hamam: Elli akçe.

Yevmi?l-cum'a, der-karye-i Septoros tâbi-i mezbûr.

Nân: Yüz elli çift, yüz yirmi akçe.

(5 b) Pirinç: Batman altı, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe³⁴.

Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

30 14 X 32 = 448 akçe olması gerekir.

31 Çarşamba.

32 Perşembe.

33 14 X 31 = 434 akçe eder.

34 14 X 32 = 448 akçe olması gerekir.

Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmü's-sebr³⁵, der-karye-i Viran-şehir tâbi-i nâhiye-i Kelkid:

Nân: Yüz elli çift, yüz yirmi akçe.
 Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Ganem: On dört re's, otuz birerden, dörtyüz yirmi dokuz akçe.
 Tavuk: Otuz yedi cenah, ikişerden, yetmiş dört akçe.

(6 a) Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 Za'firân, ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmü'l-ahad, der-karye-i Morukom tâbi'i Kelkid:

Nân: Yüz seksen çift, yüz yirmi akçe.
 Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuzar akçeden, altmış akçe.
 Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.³⁷
 Tavuk: Cenah otuz, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: Aded iki, sekiz akçe.
 Za'firân, dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmü'l-isneyn, der-karye-i Keradam³⁸, Zaviye :

(6 b) Nân: Yüz seksen çift, yüz yirmi akçe.
 Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.³⁹
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: Aded iki, akçe sekiz.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

35 Cumartesi.

36 14 X 31 = 434 akçe eder.

37 14 X 32 = 448 akçe olması gerekir.

38 Gümüşhane'nin Şiran kazasına bağlı Kerdam.

39 14 X 32 = 448 akçe eder.

Yevmi's-selâs, der-karye-i Şiran-ı Kebir, tâbi'-i Şiran:

Nân: Yüz seksen çift, yüzm yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.

Ganem: On dört, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe⁴⁰

(7 a) Tavuk: Otuz cenah, ikişer akçeden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: Aded iki, sekiz akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmü'l-erba'a, der-karye-i Kara-börk tâbi'-i Kara-hisar:

Nân: Yüz seksen çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe⁴¹.

Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: Aded iki, sekiz akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

(7 b) *Yevmü'l-hamis, der-kasaba-i Kara-hisar-ı Şarkî:*

Zikr olunan menzilde Kara-hisar-ı Şarki Sancağı beyi, arpasın ve koyunun ve ekmeğin gönderüb ma'dasın yine narh-ı rûzi üzere alınub sarf olunmuşdur:

Nân: Yüz seksen çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe⁴².

Tavuk: Otuz cenah, ikişer akçeden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Ücret-i hamam: Altmış akçe.

Yevmi'l-cum'a der-kasaba-i mezbûr oturak şüd:

Nân: Yüz seksen çift, yüz yirmi akçe.

40 14 x 32 = 448.

41 14 x 32 = 448.

42 14 x 32 = 448.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

(8 a) Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dört yüz otuz sekiz akçe⁴³.

Tavuk: Otuz cenah, ikişer akçeden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe,

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altı yüz akçe.

Meyve-i mütenevvi'a: Elli akçe.

Yevmü's-sebt, der-karye-i Gündeli tâbi'-i mezbûr :

Nân: Yüz yirmi çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, yirmişerden, yüz yirmi akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz yetmiş iki akçe⁴⁴.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dört yüz otuz sekiz akçe.⁴⁵

Tavuk: Otuz cenah, ikişer akçeden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Vukıyye bir, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

(8 b) Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altı yüz akçe.

Yevmü'l-ahad, der-karye-i Muşaz tâbi'-i Koyla-hisar⁴⁶

Nân: Yüz on çift, yüz on akçe.

Pirinç: Altı batman, on sekizden, yüz sekiz akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dört yüz otuz sekiz akçe⁴⁷.

Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

Çıracak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Arpa: Elli kile, on ikişerden, altı yüz akçe.

Yevmü'l-isneyn, der-karye-i mezbûr oturak şüde (Berâ-i üstür):

Nân: Yüz on çift, yüz on akçe.

(9 a) Pirinç: Altı batman, on yedişerden, yüz akçe.⁴⁸

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

43 14 X 32 = 448.

44 5 X 36 = 180 akçe eder.

45 14 X 32 = 448.

46 *قوله حصار* Sivas'a bağlı Koyulhisar.

47 14 X 32 = 448 akçe olması lâzım.

48 6 X 17 = 102 akçe eder.

Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.⁴⁹
 Tavuk: Otuz cenah, ikişer akçeden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Tevmü's-selâs, der-karye-i Mudasun tâbi-i Koyla-hisar:

Nân: Yüz yirmi çift, yüz yirmi akçe.
 Pirinç: Altı batman, on yedişerden, yüz iki akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.⁵⁰
 Tavuk: Otuz cenah ikişer akçeden, altmış akçe.
 (9 b) Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.

Yevmi'l-erba a, der-karye-i Ağca-kıla' tâb' i-i İskefer:⁵¹

Nân: Yüz on beş çift, yüz onbeş akçe.
 Pirinç: Altı batman, on yedişerden, yüz iki akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Ganem: On dört re's, otuz ikişerden, dörtyüz otuz sekiz akçe.⁵²
 Tavuk: Otuz cenah ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, on ikişerden, altıyüz akçe.
 Erzurum'dan bu menzile gelince odun ve saman: Yüz elli dokuz akçe.

Yevmül-hamis, der-karye-i Fatlı tâbi-i Niksar, der-livâ-i Sivas :

Zikr olunan menzilde Sivas Beğlerbeğisi adamları zahire cem'idüb sarf olunmuştur:

(10 a) Nân: Yüz yirmi çift.
 Pirinç; Altı batman.
 Yağ: Beş batman.
 Bal: İki batman.

49 14 X 32 = 448.

50 14 X 32 = 448.

51

52 14 x 32 = 448 akçe olması lâzım.

Ganem: On dört re's.
Tavuk: Otuz cenah.
Arpa: Elli kile.

Yevmül-cum'a, der-karye-i İpsimara tâbi-i Niksar, der-livâ-i Sivas:

Nân: Yüz yirmi çift.
Pirinç: Altı batman.
Yağ: Beş batman.
Bal: İki batman.
Ganem: On dört re's.
Tavuk: Otuz cenah.
Arpa: Elli kile.

Tevmü's-sebt, der-karye-i Zekedi tâbi-i kazâ-i Sonusa, der-livâ-i Sivas:

Nân: Yüz yirmi çift.
Pirinç: Altı batman.
(10 b) Yağ: Beş batman.
Bal: İki batman.
Ganem: On dört re's.
Tavuk: Otuz cenah.
Arpa: Elli kile.

Yevmül'-ahad, der-karye-i Sepetlü tâbi-i kazâ-i Sonusa :

Nân: Yüz yirmi çift.
Pirinç: Altı batman.
Yağ: Beş batman.
Bal: İki batman.
Ganem: On dört re's.
Tavuk: Otuz cenah.
Arpa: Eli kile.

Zikr olunan dört menzilde elçi için lâzım olan zahireyi Sivas Beğlerbeğisi adamları cem' idüb ve sâir balmumu ve sâir bahâriyât ve çırak yağı ve meyve için olunan harc: Meblâğ: 300

(11 a) *Yevmül'-isneyn, der-kasaba-i Lâdik tâbi-i livâ-i Sivas:*

Zikr olunan menzilde zahireyi Beğlerbeği ma'rifeti ile Kadısı tedârik etmişdir:

Nân: Yüz elli çift, doksan beş akçe.
Pirinç: Altı batman, on üç buçuktan, seksen akçe.⁵³
Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.
Ganem: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi akçe.
Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

53 6 x 13,5 = 81 akçe eder.

Çırak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.
 Balmumu: iki aded, sekiz akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, sekizer akçeden, dörtyüz akçe.
 Hamam-bahâ: Kırk akçe.

Tevmû's-selâs, der-kasaba-i Merzifon tâbi'-i Sivas:

Zıkr olunan menzilde zahireyi Beğlerbeği ma'rifeti ile Kadısı tedarik etmişdir:

Nân: Yüz elli çift, doksan beş akçe.
 Pirinç: Altı batman, on üç buçuktan, seksen akçe.⁵⁴
 Yağ: Beş batman, otuz sekizerden, yüz seksen akçe.⁵⁵
 (11b) Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.
 Ganem: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çırak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, sekizerden, dörtyüz akçe.
 Ücret-i hamam: Kırk altı akçe.

Tevmû'l-erbd'a, der-karye-i Hacı tâbi'-i Kömüş :

Nân: Yüz yirmi çift, yüz yirmi akçe.
 Pirinç: Altı batman, on beşerden, doksan akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuzardan, altmış kçe.
 Ganem: On dört re's, otuzardan dörtyüz yirmi akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış dört akçe.⁵⁶
 Çırak yağı: Bir vukıyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, sekiz akçe.
 (12 a) Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, sekizerden, dörtyüz akçe.

Yevmû'l-hamis, der-kasaba-i Osmancık tâbi'-i livâ-i Çorum :

Zıkr olan menzilde Çorum Sancağıbeği, arpa ve koyun ve tavuk ve etmek hazır idüb sarf olunmuşdur:

Nân: Yüz yirmi çift.
 Ganem: On dört.
 Tavuk: Otuz cenah.
 Arpa: Elli kile.
 Pirinç: Altı batman, on ikişerden, yetmiş iki akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.

54 $6 \times 13,5 = 81$.

55 $5 \times 38 \neq 190$ akçe eder.

56 $30 \times 2 = 60$ akçe olması lâzım. Veya, 64 akçe tutması için adedin 32 olması gerekir.

Çıрак yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, sekiz akçe.

Za'firân, dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Yevmü'l-cum' a, der-kasaba-i Hacı-Hamza tâbi-i livâ-i Çorum:

Nân: Yüz yirmi çift.

Ganem: On dört.

Tavuk: Otuz cenah.

Arpa: Elli kile.

(12 b) Pirinç: Altı batman, on ikişerden, yetmiş iki akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz ikişerden, altmış dört akçe.

Çıрак yağı: Bir vukıyye, beş akçe.

Balmumu: İki aded, on akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Hamam-bahâ: Otuz akçe.

Tevmü's-sebt, der-kasaba-i Tosya, livâ-i Kânkırı⁵⁷.

Nân: Yüz on çift, yüz on akçe.

Pirinç: Altı batman, on beşerden, doksan akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuz ikişerden, altmış dört akçe.

Çıрак yağı: Bir vukıyye, yedi akçe.

Balmumu: İki aded, on akçe.

Za'firân, dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Ganem: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi kçe.

Tavuk: Cenah otuz, ikişerden, altmış akçe.

"(13 a) Arpa: Elli kile, yedişerden, üçyüz elli akçe.

Zikr olan menzilde zahire narh-ı rûzi üzere alınub sarf olunub temessük alınmışdır.

Tevmü'l-ahad, der-karye-i Koç-hisar, tâbi-i Kânkırı:

Zikr olan menzilde zahire Kadı ma'rifeti ile alınub sarf olunub temessük alınmışdır:

Nân: Çift yüz, ikisi bir akçeden, yüz akçe.

Pirinç: Altı batman, on ikişerden, yetmiş iki akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Asel: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.

Ganem: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi akçe.

Çıрак yağı: Bir vukıyye, yedi akçe.

Balmumu: İki aded, on akçe.

Arpa: Elli kile, sekizerden, dörtyüz akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Tevmü'l-isneyn, der-karye-i Karacalar:

Nân: Yüz çift, ikisi bir akçeden, yüz akçe.

Pirinç: Altı batman, on ikişerden, yetmiş iki akçe.

57 كَانْكَرِي Bugünkü Çankırı.

- (13 b) Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Asel: İki batman, otuzardan, altmış akçe.
 Ganem: On dört, yirmi sekizerden, üçyüz doksan iki akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, yedi akçe.
 Balmumu: İki aded, on akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Kile elli, sekizerden, dörtyüz akçe.

Yevmü's-selâs, der-karye-i Bayındır tâbi-i livâ-i Bolu:

Zikr olunan menzilde zahire narh-ı rûzi üzere alınub sahiblerine teslim olunmuşdur :

- Nân: Yüz on çift, yüz on akçe.
 Pirinç: Altı batman, on ikişerden, yetmiş iki akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, yetmiş iki akçe, otuz altışardan.
 Ganem: On dört re's, yirmi beşerden, üçyüz elli akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, sekiz akçe.
 Balmumu: İki aded, on akçe.
 (14 a) Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, beşerden, ikiyüz elli akçe.

Yevmü'l-erba'a der-kasaba-i Gerede tâbi-i livâ-i Bolu:

Zikr olunan menzilde zahire bahası ile alınub sahibine teslim olunmuşdur:

- Nân: Yüz on beş çift, yüz on beş akçe.
 Pirinç: Altı batman, on ikişerden, yetmiş iki akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Ganem: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Bir vukiyye, beş akçe.
 Balmumu: İki aded, on akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, beşerden, ikiyüz elli akçe.

Yevmü'l-hamis, der-kasaba-i Bolu:

Sancakbeği istikbale geldi.

Zikr olunan menzilde Sancakbeği zahire tedarik idüb elçilere sarf olunmuşdur:

- Nân: Yüz yirmi çift.
 Pirinç: Altı batman.
 (14 b) Yağ: Beş batman.
 Bal: İki batman.
 Koyun: On dört re's.

Tavuk: Otuz cenah.

Arpa: Elli kile.

Sükket ve balmumu.

Beğ virdüğünden mâ'ada olunan harc bunlardır:

Yağ, berây-i meş'al ve çırak: Üç vukıyye, on beş akçe.

Balmumu: İki aded, on akçe.

Bahâ-i hamam: Kırk akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

Yevmül-cum'a, der-kasaba-i Dibek tâbi-i Kazâ-i Mudurnu :

Zikr olunan menzilde zahire Kadı ma'rifeti ile alınub sarf olunub temessük alınmışdır:

Nân: Yüz on çift, yüz on akçe.

Pirinç: Altı batman, onardan, altmış akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.

Ganem: On dört re's, yirmi beşerden üçyüz akçe⁵⁸.

Defan ganem: İki, kırkar akçeden, seksen akçe.

(15 a) Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

Çırak yağı: Bir vukıyye, sekiz akçe.

Balmumu: İki aded, on akçe.

Za'firân, dârçini, fulful ve badem ve gayri: Otuz sekiz akçe.

Arpa: Elli kile, altışardan, üçyüz akçe.

Hamam-bahâ: Kırk akçe.

Yevmü's-sebt, der-kasaba-i Göynük:

Zikr olunan menzilde zahire Kadı ma'rifeti ile almub asarf olunub temessük alınmışdır:

Nân: İkiyüz çift, yüz yirmi akçe.

Pirinç: Altı batman, onardan, altmış akçe.

Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.

Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.

Ganem: Sekiz re's, yirmi yedişerden, ikiyüz on altı akçe.

Keçi: Altı re's, on beşerden, doksan akçe.

Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.

Çırak yağı: Bir vukıyye, sekiz akçe.

Balmumu: İki aded, on akçe.

Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.

(15 b) Arpa: Elli kile, altışardan, üçyüz akçe.

Yevmül-ahad, der-kasaba-i Taraklı:

Zikr olunan menzilde zahire kadı ma'rifeti ile alınub sarf olunub temessük alınmışdır:

58 14 X 25 = 350 akçe olması lâzım.

Nân: Yüz on çift, yüz on akçe.
 Pirinç: Altı batman, onardan, altmış akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 Bal: İki batman, otuzardan, altmış akçe.
 Ganem: On dört re's, yirmi sekizerden, üçyüz doksan iki akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: Vukıyye iki, on altı akçe.
 Balmumu: İki, on iki akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Hamam-bahâ: Otuz akçe.
 Arpa: Elli kile, üçyüz akçe.

Yevmü'l-isneyn, der-kasaba-i Geyve:

Zıkr olan konakda zahire Kadı ma'rifeti ile alınub sarf olunub temessük alınmışdır:

Nân: Yüz yirmi çift, yüz yirmi akçe.
 Pirinç: Altı batman, onardan, altmış akçe.
 Yağ: Beş batman, otuz altışardan, yüz seksen akçe.
 (16 a) Bal: İki batman, otuz altışardan, yetmiş iki akçe.
 Koyun: On dört re's, otuzardan, dörtyüz yirmi akçe.
 Tavuk: Otuz cenah, ikişerden, altmış akçe.
 Çıracak yağı: İki vukıyye, on beş akçe.
 Balmumu: İki aded, on iki akçe.
 Za'firân ve dârçini ve fulful ve gayri: On akçe.
 Arpa: Elli kile, altışardan, üçyüz akçe.
 Bahâ-i odun ve saman: Yüz akçe.

Cem'an:

YÜZ ELLİ DÖRT BİN DOKUZ YÜZ DOKSAN BEŞ AKÇE.⁵⁹

59 Yukarıdaki notlardan da anlaşılacağı gibi, bazı maddelerde miktar ve birim fiyatlarına göre hesaplanması gereken yekûnlar yanlışdır. Bunun tabii bir neticesi olarak genel yekûnda da bir fark meydana çıkmaktadır. Müfredatta verilen yekûnların toplamı 154.061 akçe olup, genel yekûn olarak gösterilen 154.995 akçe'ye göre arada 934 akçelik bir fark mevcuttur.